Curs 3

2017-2018

Programare Logică

Verificarea problemei consecinței logice

- În principiu, sistemul poate verifica problema consecinței logice construind un tabel de adevăr, cu câte o linie pentru fiecare interpretare posibilă.

- În cazul în care programul și ținta conțin n atomi diferiți, tabelul de adevăr rezultat o să aibă 2^n rânduri.

- Această metodă este atât de costisitoare computațional, încât este irealizabilă. (Timp exponențial)

- Problemă deschisă de un milion de dolari:

  Este posibil să găsim o metodă mai bună pentru a decide problema consecinței logice în cazul propozițional care să funcționeze în timp polinomial față de intrarea programului și a țintei?

  Echivalent, este adevărată $P = NP$?
  (Institutul de Matematica Clay – Millennium Prize Problems)

Cum salvăm situația?

1. Folosirea metodelor sintactice pentru a stabili problema consecinței logice (*proof search*)
2. Restricționarea formulelor din ”programele logice”

Această metodologie este eficientă și flexibilă.

Clauze propoziționale definite

Clauze propoziționale definite

- O clauză definită este o formulă care poate avea una din formele:
  1. q (clauză unitate)
  2. $p_1 \wedge \ldots \wedge p_k \to q$

  unde $q, p_1, \ldots, p_n$ sunt variabile propoziționale

Clauze propoziționale definite

- O clauză definită este o formulă care poate avea una din formele:
  1. q (clauză unitate) (un fapt în Prolog `q.`)
  2. $p_1 \wedge \ldots \wedge p_k \to q$ (o regulă în Prolog `q :- p1,...,pk`)

  unde $q, p_1, \ldots, p_n$ sunt variabile propoziționale (constante în Prolog).

Clauze propoziționale definite

- O clauză definită este o formulă care poate avea una din formele:
  1. q (clauză unitate) (un fapt în Prolog `q.`)
  2. $p_1 \land \ldots \land p_k \to q$ (o regulă în Prolog `q :- p1,...,pk`)

  unde $q, p_1, \ldots, p_n$ sunt variabile propoziționale (constante în Prolog).
- Numim variabilele propoziționale și atomi.

Clauze propoziționale definite

- O clauză definită este o formulă care poate avea una din formele:
  1. q (clauză unitate) (un fapt în Prolog `q.`)
  2. $p_1 \wedge \ldots \wedge p_k \rightarrow q$ (o regulă în Prolog `q :- p1,...,pk`)

  unde $q, p_1, \ldots, p_n$ sunt variabile propoziționale (constante în Prolog).
- Numim variabilele propoziționale și atomi.

Programare logică – cazul logicii propoziționale

- Un "program logic" este o listă $F_1, \ldots, F_n$ de clauze definite.

Clauze propoziționale definite

- O clauză definită este o formulă care poate avea una din formele:
  1. q (clauză unitate) (un fapt în Prolog `q.`)
  2. $p_1 \wedge \ldots \wedge p_k \to q$ (o regulă în Prolog `q :- p1,...,pk`)

  unde $q, p_1, \ldots, p_n$ sunt variabile propoziționale (constante în Prolog).
- Numim variabilele propoziționale și atomi.

Programare logică – cazul logicii propoziționale

- Un "program logic" este o listă $F_1, \ldots, F_n$ de clauze definite.
- O țintă (întrebare, *goal*) este o listă $g_1, \ldots, g_m$ de atomi.

Clauze propoziționale definite

- O clauză definită este o formulă care poate avea una din formele:
  1. q (clauză unitate) (un fapt în Prolog `q.`)
  2. $p_1 \wedge \ldots \wedge p_k \rightarrow q$ (o regulă în Prolog `q :- p1,...,pk`)

  unde $q, p_1, \ldots, p_n$ sunt variabile propoziționale (constante în Prolog).
- Numim variabilele propoziționale și atomi.

Programare logică – cazul logicii propoziționale

- Un "program logic" este o listă $F_1, \ldots, F_n$ de clauze definite.
- O țintă (întrebare, *goal*) este o listă $g_1, \ldots, g_m$ de atomi.
- Sarcina sistemului este să stabilească:

$$F_1, \ldots, F_n \models g_1 \wedge \ldots \wedge g_m.$$

Clauze propoziționale definite

- O clauză definită este o formulă care poate avea una din formele:
  1. q (clauză unitate) (un fapt în Prolog `q.`)
  2. $p_1 \wedge \ldots \wedge p_k \to q$ (o regulă în Prolog `q :- p1,...,pk`)

  unde $q, p_1, \ldots, p_n$ sunt variabile propoziționale (constante în Prolog).
- Numim variabilele propoziționale și atomi.

Programare logică – cazul logicii propoziționale

- Un "program logic" este o listă $F_1, \ldots, F_n$ de clauze definite.
- O țintă (întrebare, *goal*) este o listă $g_1, \ldots, g_m$ de atomi.
- Sarcina sistemului este să stabilească:

$$F_1, \ldots, F_n \models g_1 \wedge \ldots \wedge g_m.$$

- Scop: Vrem să găsim metode sintactice pentru a rezolva problema de mai sus!

Sistem de deducție CDP

Sistem de deducție CDP pentru clauze definite propoziționale

Pentru o mulțime S de clauze definite propoziționale, avem

Sistem de deducție CDP

Sistem de deducție CDP pentru clauze definite propoziționale

Pentru o mulțime S de clauze definite propoziționale, avem

- Axiome (premise): orice clauză din S

Sistem de deducție CDP

Sistem de deducție CDP pentru clauze definite propoziționale

Pentru o mulțime S de clauze definite propoziționale, avem

- Axiome (premise): orice clauză din S
- Reguli de deducție:

$$\frac{P \quad P \to Q}{Q}\ (MP) \qquad\qquad \frac{P \quad Q}{P \wedge Q}\ (andI)$$

  - Aceste reguli ne permit să deducem formula de sub linie din formulele de deasupra liniei.
  - Sunt regulile $(\to e)$ și $(\wedge i)$ din deducția naturală pentru logica propozițională.

Sistemul de deducție CDP

$$\frac{P \quad P \to Q}{Q}\ (MP) \qquad\qquad \frac{P \quad Q}{P \wedge Q}\ (andI)$$

Exemplu

$$\begin{array}{rcl}
\texttt{oslo} & \to & \texttt{windy} \\
\texttt{oslo} & \to & \texttt{norway} \\
\texttt{norway} & \to & \texttt{cold} \\
\texttt{cold} \wedge \texttt{windy} & \to & \texttt{winterIsComing} \\
 & & \texttt{oslo}
\end{array}$$

Sistemul de deducție CDP

$$\frac{P \quad P \to Q}{Q}\ (MP) \qquad\qquad \frac{P \quad Q}{P \wedge Q}\ (andI)$$

Exemplu

$$\begin{array}{rcl}
\texttt{oslo} & \to & \texttt{windy} \\
\texttt{oslo} & \to & \texttt{norway} \\
\texttt{norway} & \to & \texttt{cold} \\
\texttt{cold} \wedge \texttt{windy} & \to & \texttt{winterIsComing} \\
 & & \texttt{oslo}
\end{array}$$

$$\dfrac{\dfrac{\dfrac{oslo \qquad oslo \to norway}{norway} \qquad norway \to cold}{cold} \qquad \dfrac{oslo \qquad oslo \to windy}{windy}}{cold \wedge windy}$$

Sistemul de deducție CDP

$$\frac{P \quad P \to Q}{Q}\ (MP) \qquad \frac{P \quad Q}{P \wedge Q}\ (andI)$$

Exemplu

$$\begin{array}{rcl}
\texttt{oslo} & \to & \texttt{windy} \\
\texttt{oslo} & \to & \texttt{norway} \\
\texttt{norway} & \to & \texttt{cold} \\
\texttt{cold} \wedge \texttt{windy} & \to & \texttt{winterIsComing} \\
 & & \texttt{oslo}
\end{array}$$

$$\dfrac{\dfrac{\dfrac{oslo \qquad oslo \to norway}{norway} \qquad norway \to cold}{cold} \qquad \dfrac{oslo \qquad oslo \to windy}{windy}}{cold \wedge windy}$$

$$\frac{cold \wedge windy \qquad cold \wedge windy \to winterIsComing}{winterIsComing}$$

Sistemul de deducție CDP

$$\frac{P \quad P \to Q}{Q}\ (MP) \qquad\qquad \frac{P \quad Q}{P \wedge Q}\ (andI)$$

Exemplu

$$\begin{array}{rcl}
\texttt{oslo} & \to & \texttt{windy} \\
\texttt{oslo} & \to & \texttt{norway} \\
\texttt{norway} & \to & \texttt{cold} \\
\texttt{cold} \wedge \texttt{windy} & \to & \texttt{winterIsComing} \\
 & & \texttt{oslo}
\end{array}$$

1. $oslo \to windy$
2. $oslo \to norway$
3. $norway \to cold$
4. $cold \wedge windy \to winterIsComing$
5. $oslo$
6. $norway$ (MP 5,2)
7. $cold$ (MP 6,3)
8. $windy$ (MP 5,1)
9. $cold \wedge windy$ (andI 7,8)
10. $winterIsComing$ (MP 9,4)

Sistemul de deducție CDP

O formulă Q se poate deduce din S în sistemul de deducție CDP, notat

$$S \vdash Q,$$

dacă există o secvență de formule $Q_1, \ldots, Q_n$ astfel încât $Q_n = Q$ și fiecare Q_i:

- fie aparține lui S
- fie se poate deduce din $Q_1, \ldots, Q_{i-1}$ folosind regulile de deducție (MP) și ($andI$)

Sistemul de deducție CDP

Putem folosi sistemul de deducție CDP pentru a deduce alți atomi:

Sistemul de deducție CDP

Putem folosi sistemul de deducție CDP pentru a deduce alți atomi:

- Clauzele unitate din S (atomii $p_i \in S$) sunt considerate adevărate.
  - Sunt deduși ca axiome.

Sistemul de deducție CDP

Putem folosi sistemul de deducție CDP pentru a deduce alți atomi:

- Clauzele unitate din S (atomii $p_i \in S$) sunt considerate adevărate.
  - Sunt deduși ca axiome.

- Putem deduce că un nou atom r este adevărat dacă
  - am dedus că $p_1, \ldots, p_n$ sunt adevărați, și
  - $p_1 \wedge \ldots \wedge p_n \rightarrow r$ este în S.

  O astfel de derivare folosește de $n - 1$ ori (*andI*) și o data (*MP*).

Sistemul de deducție CDP

Putem folosi sistemul de deducție CDP pentru a deduce alți atomi:

- Clauzele unitate din S (atomii $p_i \in S$) sunt considerate adevărate.
  - Sunt deduși ca axiome.

- Putem deduce că un nou atom r este adevărat dacă
  - am dedus că $p_1, \ldots, p_n$ sunt adevărați, și
  - $p_1 \wedge \ldots \wedge p_n \rightarrow r$ este în S.

  O astfel de derivare folosește de $n-1$ ori ($andI$) și o data (MP).

Deci putem construi mulțimi din ce în ce mai mari de atomi care sunt consecințe logice din S, și pentru care există derivări din S.

Completitudinea sistemului de deducție CDP

- Se poate demonstra că aceste reguli sunt corecte, folosind tabelele de adevăr.
    - Dacă formulele de deasupra liniei sunt adevărate, atunci și formula de sub linie este adevărată.

Completitudinea sistemului de deducție CDP

- Se poate demonstra că aceste reguli sunt corecte, folosind tabelele de adevăr.
  - Dacă formulele de deasupra liniei sunt adevărate, atunci și formula de sub linie este adevărată.
- Mai mult, sistemul de deducție este și complet. Adică

$$\text{dacă } S \models Q, \text{ atunci } S \vdash Q.$$

  - Dacă Q este o consecință logică a lui S, atunci există o derivare a sa din S folosind sistemul de deducție CDP

Completitudinea sistemului de deducție CDP

- Se poate demonstra că aceste reguli sunt corecte, folosind tabelele de adevăr.
  - Dacă formulele de deasupra liniei sunt adevărate, atunci și formula de sub linie este adevărată.

- Mai mult, sistemul de deducție este și complet. Adică

$$\text{dacă } S \models Q, \text{ atunci } S \vdash Q.$$

  - Dacă Q este o consecință logică a lui S, atunci există o derivare a sa din S folosind sistemul de deducție CDP

- Pentru a demonstra completitudinea vom folosi teorema Knaster-Tarski.

Puncte fixe. Teorema Knaster-Tarski

Mulțimi parțial ordonate

- O mulțime parțial ordonată (mpo) este o pereche $(M, \leq)$ unde $\leq \subseteq M \times M$ este o relație de ordine.
  - relație de ordine: reflexivă, antisimetrică, tranzitivă

Mulțimi parțial ordonate

- O mulțime parțial ordonată (mpo) este o pereche $(M, \leq)$ unde $\leq \subseteq M \times M$ este o relație de ordine.
  - relație de ordine: reflexivă, antisimetrică, tranzitivă
- O mpo $(L, \leq)$ se numește lanț dacă este total ordonată, adică $x \leq y$ sau $y \leq x$ pentru orice $x, y \in L$. Vom considera lanțuri numărabile, i.e.
$$x_1 \leq x_2 \leq x_3 \leq \ldots$$

Mulțimi parțial ordonate complete

O mpo $(C, \leq)$ este completă (cpo) dacă:

- C are prim element $\perp$ ($\perp \leq x$ oricare $x \in C$),
- $\bigvee_n x_n$ există în C pentru orice lanț $x_1 \leq x_2 \leq x_3 \leq \ldots$

Mulțimi parțial ordonate complete

O mpo $(C, \leq)$ este completă (cpo) dacă:

- C are prim element $\perp$ ($\perp \leq x$ oricare $x \in C$),
- $\bigvee_n x_n$ există în C pentru orice lanț $x_1 \leq x_2 \leq x_3 \leq \ldots$

Exemplu

Fie X o mulțime și $\mathcal{P}(X)$ mulțimea submulțimilor lui X.

$(\mathcal{P}(X), \subseteq)$ este o cpo:

- $\subseteq$ este o relație de ordine
- $\emptyset$ este prim element ($\emptyset \subseteq Q$ pentru orice $Q \in \mathcal{P}(X)$)
- pentru orice șir (numărabil) de submulțimi ale lui X $Q_1 \subseteq Q_2 \subseteq \ldots$ evident $\bigcup_n Q_n \in \mathcal{P}(X)$

Funcție monotonă

- Fie $(A, \leq_A)$ și $(B, \leq_B)$ mulțimi parțial ordonate.
  O funcție $f : A \to B$ este monotonă (crescătoare)
  dacă $a_1 \leq_A a_2$ implică $f(a_1) \leq_B f(a_2)$ oricare $a_1,\ a_2 \in A$.

Funcție monotonă

- Fie $(A, \leq_A)$ și $(B, \leq_B)$ mulțimi parțial ordonate.
  O funcție $f : A \to B$ este monotonă (crescătoare)
  dacă $a_1 \leq_A a_2$ implică $f(a_1) \leq_B f(a_2)$ oricare $a_1,\ a_2 \in A$.

Exemplu

Fie următoarele funcții $f_i : \mathcal{P}(\{1,2,3\}) \to \mathcal{P}(\{1,2,3\})$ cu $i \in \{1,2,3\}$

- $f_1(Y) = Y \cup \{1\}$

Funcție monotonă

- Fie $(A, \leq_A)$ și $(B, \leq_B)$ mulțimi parțial ordonate.
  O funcție $f : A \to B$ este monotonă (crescătoare)
  dacă $a_1 \leq_A a_2$ implică $f(a_1) \leq_B f(a_2)$ oricare $a_1,\ a_2 \in A$.

Exemplu

Fie următoarele funcții $f_i : \mathcal{P}(\{1, 2, 3\}) \to \mathcal{P}(\{1, 2, 3\})$ cu $i \in \{1, 2, 3\}$

- $f_1(Y) = Y \cup \{1\}$ este monotonă.

Funcție monotonă

- Fie $(A, \leq_A)$ și $(B, \leq_B)$ mulțimi parțial ordonate.
  O funcție $f : A \to B$ este monotonă (crescătoare)

  dacă $a_1 \leq_A a_2$ implică $f(a_1) \leq_B f(a_2)$ oricare $a_1,\ a_2 \in A$.

Exemplu

Fie următoarele funcții $f_i : \mathcal{P}(\{1, 2, 3\}) \to \mathcal{P}(\{1, 2, 3\})$ cu $i \in \{1, 2, 3\}$

- $f_1(Y) = Y \cup \{1\}$ este monotonă.
- $f_2(Y) = \begin{cases} \{1\} & \text{dacă } 1 \in Y \\ \emptyset & \text{altfel} \end{cases}$

Funcție monotonă

- Fie $(A, \leq_A)$ și $(B, \leq_B)$ mulțimi parțial ordonate.
  O funcție $f : A \to B$ este monotonă (crescătoare)
  dacă $a_1 \leq_A a_2$ implică $f(a_1) \leq_B f(a_2)$ oricare $a_1,\ a_2 \in A$.

Exemplu

Fie următoarele funcții $f_i : \mathcal{P}(\{1,2,3\}) \to \mathcal{P}(\{1,2,3\})$ cu $i \in \{1,2,3\}$

- $f_1(Y) = Y \cup \{1\}$ este monotonă.
- $f_2(Y) = \begin{cases} \{1\} & \text{dacă } 1 \in Y \\ \emptyset & \text{altfel} \end{cases}$ este monotonă.

Funcție monotonă

- Fie $(A, \leq_A)$ și $(B, \leq_B)$ mulțimi parțial ordonate.
  O funcție $f : A \to B$ este monotonă (crescătoare)

  dacă $a_1 \leq_A a_2$ implică $f(a_1) \leq_B f(a_2)$ oricare $a_1,\ a_2 \in A$.

Exemplu

Fie următoarele funcții $f_i : \mathcal{P}(\{1,2,3\}) \to \mathcal{P}(\{1,2,3\})$ cu $i \in \{1,2,3\}$

- $f_1(Y) = Y \cup \{1\}$ este monotonă.
- $f_2(Y) = \begin{cases} \{1\} & \text{dacă } 1 \in Y \\ \emptyset & \text{altfel} \end{cases}$ este monotonă.
- $f_3(Y) = \begin{cases} \emptyset & \text{dacă } 1 \in Y \\ \{1\} & \text{altfel} \end{cases}$

Funcție monotonă

- Fie $(A, \leq_A)$ și $(B, \leq_B)$ mulțimi parțial ordonate.
  O funcție $f : A \to B$ este monotonă (crescătoare)
  dacă $a_1 \leq_A a_2$ implică $f(a_1) \leq_B f(a_2)$ oricare $a_1,\ a_2 \in A$.

Exemplu

Fie următoarele funcții $f_i : \mathcal{P}(\{1,2,3\}) \to \mathcal{P}(\{1,2,3\})$ cu $i \in \{1,2,3\}$

- $f_1(Y) = Y \cup \{1\}$ este monotonă.
- $f_2(Y) = \begin{cases} \{1\} & \text{dacă } 1 \in Y \\ \emptyset & \text{altfel} \end{cases}$ este monotonă.
- $f_3(Y) = \begin{cases} \emptyset & \text{dacă } 1 \in Y \\ \{1\} & \text{altfel} \end{cases}$ nu este monotonă.

Funcție continuă

- Fie $(A, \leq_A)$ și $(B, \leq_B)$ mulțimi parțial ordonate complete.
  O funcție $f\colon A \to B$ este continuă dacă
  $$f(\bigvee_n a_n) = \bigvee_n f(a_n) \text{ pentru orice lanț } \{a_n\}_n \text{ din } A.$$

Funcție continuă

- Fie $(A, \leq_A)$ și $(B, \leq_B)$ mulțimi parțial ordonate complete.
  O funcție $f\colon A \to B$ este continuă dacă

  $$f(\bigvee_n a_n) = \bigvee_n f(a_n) \text{ pentru orice lanț } \{a_n\}_n \text{ din } A.$$

- Observăm că orice funcție continuă este crescătoare.

Funcție continuă

- Fie $(A, \leq_A)$ și $(B, \leq_B)$ mulțimi parțial ordonate complete.
  O funcție $f : A \to B$ este continuă dacă
  $$f(\bigvee_n a_n) = \bigvee_n f(a_n) \text{ pentru orice lanț } \{a_n\}_n \text{ din } A.$$

- Observăm că orice funcție continuă este crescătoare.

Exemplu

Fie următoarele funcții $f_i : \mathcal{P}(\mathbb{N}) \to \mathcal{P}(\mathbb{N})$ cu $i \in \{1, 2\}$.

- $f_1(Y) = Y \cup \{1\}$ este continuă.

- $f_2(Y) = \begin{cases} \emptyset & \text{dacă } Y \text{ este finita} \\ Y & \text{altfel} \end{cases}$
  este monotonă, nu este continuă.

Teorema de punct fix

- Un element $a \in C$ este punct fix al unei funcții $f : C \to C$ dacă $f(a) = a$.

Teorema de punct fix

- Un element $a \in C$ este punct fix al unei funcții $f : C \to C$ dacă $f(a) = a$.

Teorema Knaster-Tarski pentru CPO

Fie $(C, \leq)$ o mulțime parțial ordonată completă și $\mathbf{F} : C \to C$ o funcție continuă. Atunci

$$a = \bigvee_n \mathbf{F}^n(\perp)$$

este cel mai mic punct fix al funcției $\mathbf{F}$.

Teorema de punct fix

- Un element $a \in C$ este punct fix al unei funcții $f : C \to C$ dacă $f(a) = a$.

Teorema Knaster-Tarski pentru CPO

Fie $(C, \leq)$ o mulțime parțial ordonată completă și $\mathbf{F} : C \to C$ o funcție continuă. Atunci

$$a = \bigvee_n \mathbf{F}^n(\perp)$$

este cel mai mic punct fix al funcției $\mathbf{F}$.

- Observăm că în ipotezele ultimei teoreme secvența

$$\mathbf{F}^0(\perp) = \perp \leq \mathbf{F}(\perp) \leq \mathbf{F}^2(\perp) \leq \cdots \leq \mathbf{F}^n(\perp) \leq \cdots$$

este un lanț, deci $\bigvee_n \mathbf{F}^n(\perp)$ există.

Teorema Knaster-Tarski pentru CPO

Demonstrație

Fie $(C, \leq)$ o mulțime parțial ordonată completă și $\mathbf{F} : C \to C$ o funcție continuă.

- Arătăm că $a = \bigvee_n \mathbf{F}^n(\perp)$ este punct fix, i.e. $\mathbf{F}(a) = a$

Teorema Knaster-Tarski pentru CPO

Demonstrație

Fie $(C, \leq)$ o mulțime parțial ordonată completă și $\mathbf{F} : C \to C$ o funcție continuă.

- Arătăm că $a = \bigvee_n \mathbf{F}^n(\perp)$ este punct fix, i.e. $\mathbf{F}(a) = a$

$$\mathbf{F}(a) \quad = \quad \mathbf{F}(\bigvee_n \mathbf{F}^n(\perp))$$

Teorema Knaster-Tarski pentru CPO

Demonstrație

Fie $(C, \leq)$ o mulțime parțial ordonată completă și $\mathbf{F} : C \to C$ o funcție continuă.

- Arătăm că $a = \bigvee_n \mathbf{F}^n(\bot)$ este punct fix, i.e. $\mathbf{F}(a) = a$

$$
\begin{aligned}
\mathbf{F}(a) &= \mathbf{F}(\textstyle\bigvee_n \mathbf{F}^n(\bot)) \\
&= \textstyle\bigvee_n \mathbf{F}(\mathbf{F}^n(\bot)) \text{ din continuitate}
\end{aligned}
$$

Teorema Knaster-Tarski pentru CPO

Demonstrație

Fie $(C, \leq)$ o mulțime parțial ordonată completă și $\mathbf{F} : C \to C$ o funcție continuă.

- Arătăm că $a = \bigvee_n \mathbf{F}^n(\bot)$ este punct fix, i.e. $\mathbf{F}(a) = a$

$$\begin{aligned}
\mathbf{F}(a) &= \mathbf{F}(\textstyle\bigvee_n \mathbf{F}^n(\bot)) \\
&= \textstyle\bigvee_n \mathbf{F}(\mathbf{F}^n(\bot)) \text{ din continuitate} \\
&= \textstyle\bigvee_n \mathbf{F}^{n+1}(\bot)
\end{aligned}$$

Teorema Knaster-Tarski pentru CPO

Demonstrație

Fie $(C, \leq)$ o mulțime parțial ordonată completă și $\mathbf{F} : C \to C$ o funcție continuă.

- Arătăm că $a = \bigvee_n \mathbf{F}^n(\perp)$ este punct fix, i.e. $\mathbf{F}(a) = a$

$$
\begin{aligned}
\mathbf{F}(a) &= \mathbf{F}(\textstyle\bigvee_n \mathbf{F}^n(\perp)) \\
&= \textstyle\bigvee_n \mathbf{F}(\mathbf{F}^n(\perp)) \text{ din continuitate} \\
&= \textstyle\bigvee_n \mathbf{F}^{n+1}(\perp) \\
&= \textstyle\bigvee_n \mathbf{F}^n(\perp) = a
\end{aligned}
$$

Teorema Knaster-Tarski pentru CPO

Demonstrație (cont.)

- Arătăm că *a* este cel mai mic punct fix.

Teorema Knaster-Tarski pentru CPO

Demonstrație (cont.)

- Arătăm că a este cel mai mic punct fix.

Fie b un alt punct fix, i.e. $\mathbf{F}(b) = b$.

Demonstrăm prin inducție după $n \geq 1$ că $\mathbf{F}^n(\perp) \leq b$.

Teorema Knaster-Tarski pentru CPO

Demonstrație (cont.)

- Arătăm că a este cel mai mic punct fix.

Fie b un alt punct fix, i.e. $\mathbf{F}(b) = b$.

Demonstrăm prin inducție după $n \geq 1$ că $\mathbf{F}^n(\perp) \leq b$.

Pentru $n = 0$, $\mathbf{F}^0(\perp) = \perp \leq b$ deoarece $\perp$ este prim element.

Teorema Knaster-Tarski pentru CPO

Demonstrație (cont.)

- Arătăm că a este cel mai mic punct fix.

Fie b un alt punct fix, i.e. $\mathbf{F}(b) = b$.

Demonstrăm prin inducție după $n \geq 1$ că $\mathbf{F}^n(\perp) \leq b$.

Pentru $n = 0$, $\mathbf{F}^0(\perp) = \perp \leq b$ deoarece $\perp$ este prim element.

Dacă $\mathbf{F}^n(\perp) \leq b$, atunci $\mathbf{F}^{n+1}(\perp) \leq \mathbf{F}(b)$, deoarece $\mathbf{F}$ este crescătoare.
Deoarece $\mathbf{F}(b) = b$ rezultă $\mathbf{F}^{n+1}(\perp) \leq b$.

Teorema Knaster-Tarski pentru CPO

Demonstrație (cont.)

- Arătăm că a este cel mai mic punct fix.

Fie b un alt punct fix, i.e. $\mathbf{F}(b) = b$.

Demonstrăm prin inducție după $n \geq 1$ că $\mathbf{F}^n(\perp) \leq b$.

Pentru $n = 0$, $\mathbf{F}^0(\perp) = \perp \leq b$ deoarece $\perp$ este prim element.

Dacă $\mathbf{F}^n(\perp) \leq b$, atunci $\mathbf{F}^{n+1}(\perp) \leq \mathbf{F}(b)$, deoarece $\mathbf{F}$ este crescătoare.
Deoarece $\mathbf{F}(b) = b$ rezultă $\mathbf{F}^{n+1}(\perp) \leq b$.

Știm $\mathbf{F}^n(\perp) \leq b$ oricare $n \geq 1$, deci $a = \bigvee_n \mathbf{F}^n(\perp) \leq b$.

Teorema Knaster-Tarski pentru CPO

Demonstrație (cont.)

- Arătăm că a este cel mai mic punct fix.

Fie b un alt punct fix, i.e. $\mathbf{F}(b) = b$.

Demonstrăm prin inducție după $n \geq 1$ că $\mathbf{F}^n(\perp) \leq b$.

Pentru $n = 0$, $\mathbf{F}^0(\perp) = \perp \leq b$ deoarece $\perp$ este prim element.

Dacă $\mathbf{F}^n(\perp) \leq b$, atunci $\mathbf{F}^{n+1}(\perp) \leq \mathbf{F}(b)$, deoarece $\mathbf{F}$ este crescătoare.
Deoarece $\mathbf{F}(b) = b$ rezultă $\mathbf{F}^{n+1}(\perp) \leq b$.

Știm $\mathbf{F}^n(\perp) \leq b$ oricare $n \geq 1$, deci $a = \bigvee_n \mathbf{F}^n(\perp) \leq b$.

Am arătat că a este cel mai mic punct fix al funției $\mathbf{F}$. $\square$

Completitudinea sistemului de deducție CDP

Clauze definite și funcții monotone

Fie A mulțimea atomilor $p_1, p_2, \ldots$ care apar în S.

Clauze definite și funcții monotone

Fie A mulțimea atomilor $p_1, p_2, \ldots$ care apar în S.

Fie $Baza = \{p_i \mid p_i \in S\}$ mulțimea clauzelor unitate din S.

Clauze definite și funcții monotone

Fie A mulțimea atomilor $p_1, p_2, \ldots$ care apar în S.

Fie $Baza = \{p_i \mid p_i \in S\}$ mulțimea clauzelor unitate din S.

Exemplu

$$\begin{array}{rcl} \texttt{oslo} & \to & \texttt{windy} \\ \texttt{oslo} & \to & \texttt{norway} \\ \texttt{norway} & \to & \texttt{cold} \\ \texttt{cold} \wedge \texttt{windy} & \to & \texttt{winterIsComing} \\ & & \texttt{oslo} \end{array}$$

$A = \{oslo, windy, norway, cold, winterIsComing\}$

$Baza = \{oslo\}$

Clauze definite și funcții monotone

Fie A mulțimea atomilor $p_1, p_2, \ldots$ care apar în S.

Fie $Baza = \{p_i \mid p_i \in S\}$ mulțimea atomilor care apar în clauzele unitate din S.

Definim funcția $f_S : \mathcal{P}(A) \to \mathcal{P}(A)$ prin

$$\boxed{\begin{aligned} f_S(Y) = Y \cup Baza \\ \cup \{a \in A \mid (s_1 \wedge \ldots \wedge s_n \to a) \text{ este în } S, \\ s_1 \in Y, \ldots, s_n \in Y\} \end{aligned}}$$

Clauze definite și funcții monotone

Fie A mulțimea atomilor $p_1, p_2, \ldots$ care apar în S.

Fie $Baza = \{p_i \mid p_i \in S\}$ mulțimea atomilor care apar în clauzele unitate din S.

Definim funcția $f_S : \mathcal{P}(A) \to \mathcal{P}(A)$ prin

$$\boxed{\begin{aligned} f_S(Y) = Y \cup Baza & \\ & \cup \{a \in A \mid (s_1 \wedge \ldots \wedge s_n \to a) \text{ este în } S, \\ & \qquad s_1 \in Y, \ldots, s_n \in Y\} \end{aligned}}$$

Exercițiu. Arătați că funcția f_S este monotonă.

Clauze definite și funcții monotone

Fie A mulțimea atomilor $p_1, p_2, \ldots$ care apar în S.

Propoziție

Funcția $f_S : \mathcal{P}(A) \to \mathcal{P}(A)$ este continuă.

Clauze definite și funcții monotone

Fie A mulțimea atomilor $p_1, p_2, \ldots$ care apar în S.

Propoziție

Funcția $f_S : \mathcal{P}(A) \to \mathcal{P}(A)$ este continuă.

Demonstrație

Arătăm că dacă $Y_1 \subseteq Y_2 \subseteq Y_3 \subseteq \ldots$ atunci $f_S(\bigcup_k Y_k) = \bigcup_k f_S(Y_k)$.

Clauze definite și funcții monotone

Fie A mulțimea atomilor $p_1, p_2, \ldots$ care apar în S.

Propoziție

Funcția $f_S : \mathcal{P}(A) \to \mathcal{P}(A)$ este continuă.

Demonstrație

Arătăm că dacă $Y_1 \subseteq Y_2 \subseteq Y_3 \subseteq \ldots$ atunci $f_S(\bigcup_k Y_k) = \bigcup_k f_S(Y_k)$.

Din faptul că f_S este crescătoare rezultă $f_S(\bigcup_k Y_k) \supseteq \bigcup_k f_S(Y_k)$

Clauze definite și funcții monotone

Fie A mulțimea atomilor $p_1, p_2, \ldots$ care apar în S.

Propoziție

Funcția $f_S : \mathcal{P}(A) \to \mathcal{P}(A)$ este continuă.

Demonstrație

Arătăm că dacă $Y_1 \subseteq Y_2 \subseteq Y_3 \subseteq \ldots$ atunci $f_S(\bigcup_k Y_k) = \bigcup_k f_S(Y_k)$.

Din faptul că f_S este crescătoare rezultă $f_S(\bigcup_k Y_k) \supseteq \bigcup_k f_S(Y_k)$

Demonstrăm în continuare că $f_S(\bigcup_k Y_k) \subseteq \bigcup_k f_S(Y_k)$. Fie $a \in f_S(\bigcup_n Y_k)$.
Sunt posibile trei cazuri

Clauze definite și funcții monotone

Fie A mulțimea atomilor $p_1, p_2, \ldots$ care apar în S.

Propoziție

Funcția $f_S : \mathcal{P}(A) \to \mathcal{P}(A)$ este continuă.

Demonstrație

Arătăm că dacă $Y_1 \subseteq Y_2 \subseteq Y_3 \subseteq \ldots$ atunci $f_S(\bigcup_k Y_k) = \bigcup_k f_S(Y_k)$.

Din faptul că f_S este crescătoare rezultă $f_S(\bigcup_k Y_k) \supseteq \bigcup_k f_S(Y_k)$

Demonstrăm în continuare că $f_S(\bigcup_k Y_k) \subseteq \bigcup_k f_S(Y_k)$. Fie $a \in f_S(\bigcup_n Y_k)$. Sunt posibile trei cazuri

- $a \in \bigcup_k Y_k$
  Există un $k \geq 1$ astfel încât $a \in Y_k$, deci $a \in f_S(Y_k) \subseteq \bigcup_k f_S(Y_k)$.

Clauze definite și funcții monotone

Fie A mulțimea atomilor $p_1, p_2, \ldots$ care apar în S.

Propoziție

Funcția $f_S : \mathcal{P}(A) \to \mathcal{P}(A)$ este continuă.

Demonstrație

Arătăm că dacă $Y_1 \subseteq Y_2 \subseteq Y_3 \subseteq \ldots$ atunci $f_S(\bigcup_k Y_k) = \bigcup_k f_S(Y_k)$.

Din faptul că f_S este crescătoare rezultă $f_S(\bigcup_k Y_k) \supseteq \bigcup_k f_S(Y_k)$

Demonstrăm în continuare că $f_S(\bigcup_k Y_k) \subseteq \bigcup_k f_S(Y_k)$. Fie $a \in f_S(\bigcup_n Y_k)$. Sunt posibile trei cazuri

- $a \in \bigcup_k Y_k$
  Există un $k \geq 1$ astfel încât $a \in Y_k$, deci $a \in f_S(Y_k) \subseteq \bigcup_k f_S(Y_k)$.
- $a \in Baza \subseteq \bigcup_k f_S(Y_k)$

Clauze definite și funcții monotone

Fie A mulțimea atomilor $p_1, p_2, \ldots$ care apar în S.

Propoziție

Funcția $f_S : \mathcal{P}(A) \to \mathcal{P}(A)$ este continuă.

Demonstrație

Arătăm că dacă $Y_1 \subseteq Y_2 \subseteq Y_3 \subseteq \ldots$ atunci $f_S(\bigcup_k Y_k) = \bigcup_k f_S(Y_k)$.

Din faptul că f_S este crescătoare rezultă $f_S(\bigcup_k Y_k) \supseteq \bigcup_k f_S(Y_k)$

Demonstrăm în continuare că $f_S(\bigcup_k Y_k) \subseteq \bigcup_k f_S(Y_k)$. Fie $a \in f_S(\bigcup_n Y_k)$.
Sunt posibile trei cazuri

- $a \in \bigcup_k Y_k$
  Există un $k \geq 1$ astfel încât $a \in Y_k$, deci $a \in f_S(Y_k) \subseteq \bigcup_k f_S(Y_k)$.
- $a \in Baza \subseteq \bigcup_k f_S(Y_k)$
- Există $s_1, \ldots, s_n$ în $\bigcup_k Y_k$ astfel încât $(s_1 \wedge \ldots \wedge s_n \to a)$ este în S.

Clauze definite și funcții monotone

Demonstrație (cont.)

- Există $s_1, \ldots, s_n$ în $\bigcup_k Y_k$ astfel încât $(s_1 \wedge \ldots \wedge s_n \to a)$ este în S.

Clauze definite și funcții monotone

Demonstrație (cont.)

- Există $s_1, \ldots, s_n$ în $\bigcup_k Y_k$ astfel încât $(s_1 \wedge \ldots \wedge s_n \to a)$ este în S.

  Pentru fiecare $i \in \{1, \ldots, n\}$ există $k_i \in \mathbb{N}$ astfel încât $s_i \in Y_{k_i}$.

Clauze definite și funcții monotone

Demonstrație (cont.)

- Există $s_1, \ldots, s_n$ în $\bigcup_k Y_k$ astfel încât $(s_1 \land \ldots \land s_n \to a)$ este în S.

  Pentru fiecare $i \in \{1, \ldots, n\}$ există $k_i \in \mathbb{N}$ astfel încât $s_i \in Y_{k_i}$.

  Dacă $k_0 = \max\{k_1, \ldots, k_n\}$ atunci $Y_{k_i} \subseteq Y_{k_0}$ pentru orice $i \in \{1, \ldots, n\}$.

Clauze definite și funcții monotone

Demonstrație (cont.)

- Există $s_1, \ldots, s_n$ în $\bigcup_k Y_k$ astfel încât $(s_1 \wedge \ldots \wedge s_n \to a)$ este în S.

  Pentru fiecare $i \in \{1, \ldots, n\}$ există $k_i \in \mathbb{N}$ astfel încât $s_i \in Y_{k_i}$.

  Dacă $k_0 = \max\{k_1, \ldots, k_n\}$ atunci $Y_{k_i} \subseteq Y_{k_0}$ pentru orice $i \in \{1, \ldots, n\}$.

  Rezultă că $s_1, \ldots, s_n \in Y_{k_0}$, deci $a \in f_S(Y_{k_0}) \subseteq \bigcup_k f_S(Y_k)$.

Clauze definite și funcții monotone

Demonstrație (cont.)

- Există $s_1, \ldots, s_n$ în $\bigcup_k Y_k$ astfel încât $(s_1 \wedge \ldots \wedge s_n \to a)$ este în S.

  Pentru fiecare $i \in \{1, \ldots, n\}$ există $k_i \in \mathbb{N}$ astfel încât $s_i \in Y_{k_i}$.

  Dacă $k_0 = \max\{k_1, \ldots, k_n\}$ atunci $Y_{k_i} \subseteq Y_{k_0}$ pentru orice $i \in \{1, \ldots, n\}$.

  Rezultă că $s_1, \ldots, s_n \in Y_{k_0}$, deci $a \in f_S(Y_{k_0}) \subseteq \bigcup_k f_S(Y_k)$.

Am demonstrat că f_S este continuă. $\square$

Clauze definite și funcții monotone

Pentru funcția continuă $f_S : \mathcal{P}(A) \to \mathcal{P}(A)$

$$\boxed{\begin{aligned} f_S(Y) = Y \cup Baza \\ \cup \{a \in A \mid (s_1 \wedge \ldots \wedge s_n \to a) \text{ este în } S, \\ s_1 \in Y, \ldots, s_n \in Y\} \end{aligned}}$$

aplicând Teorema Knaster-Tarski pentru CPO, obținem că

$$\bigcup_n f_S^n(\emptyset)$$

este cel mai mic punct fix al lui f_S.

Clauze definite și funcții monotone

- Analizați ce se întamplă când considerăm succesiv

$$\emptyset, \quad f_S(\emptyset), \quad f_S(f_S(\emptyset)), \quad f_S(f_S(f_S(\emptyset))), \ldots$$

La fiecare aplicare a lui f_S, rezultatul fie se mărește, fie rămâne neschimbat.

Clauze definite și funcții monotone

- Analizați ce se întamplă când considerăm succesiv

$$\emptyset, \quad f_S(\emptyset), \quad f_S(f_S(\emptyset)), \quad f_S(f_S(f_S(\emptyset))), \ldots$$

  La fiecare aplicare a lui f_S, rezultatul fie se mărește, fie rămâne neschimbat.

- Să presupunem că în S avem k atomi. Atunci după $k+1$ aplicări ale lui f_S, trebuie să existe un punct în șirul de mulțimi obținute de unde o nouă aplicare a lui f_S nu mai schimbă rezultatul (punct fix):

$$f_S(X) = X$$

Clauze definite și funcții monotone

- Analizați ce se întamplă când considerăm succesiv

$$\emptyset, \quad f_S(\emptyset), \quad f_S(f_S(\emptyset)), \quad f_S(f_S(f_S(\emptyset))), \ldots$$

  La fiecare aplicare a lui f_S, rezultatul fie se mărește, fie rămâne neschimbat.

- Să presupunem că în S avem k atomi. Atunci după $k+1$ aplicări ale lui f_S, trebuie să existe un punct în șirul de mulțimi obținute de unde o nouă aplicare a lui f_S nu mai schimbă rezultatul (punct fix):

$$f_S(X) = X$$

- Dacă aplicăm f_S succesiv ca mai devreme până găsim un X cu proprietatea $f_S(X) = X$, atunci găsim cel mai mic punct fix al lui f_S.

Cel mai mic punct fix

Exemplu

$$\begin{array}{rcl} cold & \to & wet \\ wet \wedge cold & \to & scotland \end{array}$$

$$\boxed{\begin{array}{l} f_S(Y) = Y \cup Baza \\ \cup\{a \in A \mid (s_1 \wedge \ldots \wedge s_n \to a) \text{ este în } S, \\ s_1 \in Y, \ldots, s_n \in Y\} \end{array}}$$

Se observă că $f_S(\emptyset) =$

Cel mai mic punct fix

Exemplu

$$\begin{array}{rcl} cold & \to & wet \\ wet \wedge cold & \to & scotland \end{array}$$

$$\boxed{\begin{array}{l} f_S(Y) = Y \cup Baza \\ \cup\{a \in A \mid (s_1 \wedge \ldots \wedge s_n \to a) \text{ este în } S, \\ s_1 \in Y, \ldots, s_n \in Y\} \end{array}}$$

Se observă că $f_S(\emptyset) = \emptyset$, deci $\emptyset$ este cel mai mic punct fix.

De aici deducem că niciun atom nu este consecință logică a formulelor de mai sus.

Exemplu

Exemplu

$$
\begin{array}{rcl}
cold & & \\
cold & \to & wet \\
windy & \to & dry \\
wet \wedge cold & \to & scotland
\end{array}
$$

$$
\boxed{\begin{array}{l}
f_S(Y) = Y \cup Baza \\
\cup\{a \in A \mid (s_1 \wedge \ldots \wedge s_n \to a) \text{ este în } S, \\
s_1 \in Y, \ldots, s_n \in Y\}
\end{array}}
$$

Exemplu

Exemplu

$$\begin{array}{rcl} cold & & \\ cold & \rightarrow & wet \\ windy & \rightarrow & dry \\ wet \wedge cold & \rightarrow & scotland \end{array}$$

$$\boxed{\begin{array}{l} f_S(Y) = Y \cup Baza \\ \cup\{a \in A \mid (s_1 \wedge \ldots \wedge s_n \rightarrow a) \text{ este în } S, \\ s_1 \in Y, \ldots, s_n \in Y\} \end{array}}$$

$$f_S(\emptyset) \quad = \quad \{\ cold\ \}$$

Exemplu

Exemplu

$$\begin{array}{rcl} cold & & \\ cold & \rightarrow & wet \\ windy & \rightarrow & dry \\ wet \wedge cold & \rightarrow & scotland \end{array}$$

$$\boxed{\begin{array}{l} f_S(Y) = Y \cup Baza \\ \cup\{a \in A \mid (s_1 \wedge \ldots \wedge s_n \rightarrow a) \text{ este în } S, \\ s_1 \in Y, \ldots, s_n \in Y\} \end{array}}$$

$$\begin{array}{rcl} f_S(\emptyset) & = & \{\ cold\ \} \\ f_S(\{\ cold\ \}) & = & \{\ cold, wet\ \} \end{array}$$

Exemplu

Exemplu

$$\begin{array}{rcl} cold & & \\ cold & \rightarrow & wet \\ windy & \rightarrow & dry \\ wet \wedge cold & \rightarrow & scotland \end{array}$$

$$\boxed{\begin{array}{l} f_S(Y) = Y \cup Baza \\ \cup\{a \in A \mid (s_1 \wedge \ldots \wedge s_n \rightarrow a) \text{ este în } S, \\ s_1 \in Y, \ldots, s_n \in Y\} \end{array}}$$

$$\begin{array}{rcl} f_S(\emptyset) & = & \{\ cold\ \} \\ f_S(\{\ cold\ \}) & = & \{\ cold, wet\ \} \\ f_S(\{\ cold, wet\ \}) & = & \{\ cold, wet, scotland\ \} \end{array}$$

Exemplu

Exemplu

$$\begin{array}{rcl} cold & & \\ cold & \rightarrow & wet \\ windy & \rightarrow & dry \\ wet \wedge cold & \rightarrow & scotland \end{array}$$

$$\boxed{\begin{array}{l} f_S(Y) = Y \cup Baza \\ \cup\{a \in A \mid (s_1 \wedge \ldots \wedge s_n \rightarrow a) \text{ este în } S, \\ s_1 \in Y, \ldots, s_n \in Y\} \end{array}}$$

$$\begin{array}{rcl} f_S(\emptyset) & = & \{\ cold\ \} \\ f_S(\{\ cold\ \}) & = & \{\ cold, wet\ \} \\ f_S(\{\ cold, wet\ \}) & = & \{\ cold, wet, scotland\ \} \\ f_S(\{\ cold, wet, scotland\ \}) & = & \{\ cold, wet, scotland\ \} \end{array}$$

Exemplu

Exemplu

$$\begin{array}{rcl} cold & & \\ cold & \rightarrow & wet \\ windy & \rightarrow & dry \\ wet \wedge cold & \rightarrow & scotland \end{array}$$

$$\boxed{\begin{array}{l} f_S(Y) = Y \cup Baza \\ \cup \{a \in A \mid (s_1 \wedge \ldots \wedge s_n \rightarrow a) \text{ este în } S, \\ s_1 \in Y, \ldots, s_n \in Y\} \end{array}}$$

$$\begin{array}{rcl} f_S(\emptyset) & = & \{\ cold\ \} \\ f_S(\{\ cold\ \}) & = & \{\ cold, wet\ \} \\ f_S(\{\ cold, wet\ \}) & = & \{\ cold, wet, scotland\ \} \\ f_S(\{\ cold, wet, scotland\ \}) & = & \{\ cold, wet, scotland\ \} \end{array}$$

Deci cel mai mic punct fix este $\{\ cold, wet, scotland\ \}$.

Programe logice și cel mai mic punct fix

Teoremă

Fie X este cel mai mic punct fix al funcției f_S. Atunci

$$q \in X \quad \textit{ddacă} \quad S \models q.$$

Intuiție: Cel mai mic punct fix al funcției f_S este mulțimea tuturor atomilor care sunt consecințe logice ale programului.

Funcția $f_S : \mathcal{P}(A) \to \mathcal{P}(A)$ este definită prin

$$\boxed{\begin{aligned} f_S(Y) = {} & Y \cup Baza \\ & \cup \{a \in A \mid (s_1 \wedge \ldots \wedge s_n \to a) \text{ este în } S, s_1 \in Y, \ldots, s_n \in Y\} \end{aligned}}$$

unde A este mulțimea atomilor din S și $Baza = \{p_i \mid p_i \in S\}$ este mulțimea atomilor care apar în clauzele unitate din S.

Programe logice și cel mai mic punct fix

Demonstrație

$(\Rightarrow)$ $q \in X \Rightarrow S \models q$.

- Funcția f_S conservă atomii adevărați.
- Deci, dacă fiecare clauză unitate din S este adevărată, după fiecare aplicare a funcției f_S obținem o mulțime adevărată de atomi.

Programe logice și cel mai mic punct fix

Demonstrație

$(\Rightarrow)$ $q \in X \Rightarrow S \models q$.

- Funcția f_S conservă atomii adevărați.
- Deci, dacă fiecare clauză unitate din S este adevărată, după fiecare aplicare a funcției f_S obținem o mulțime adevărată de atomi.

$(\Leftarrow)$ $S \models q \Rightarrow q \in X$.

- Fie $S \models q$. Presupunem prin absurd că $q \notin X$.
- Căutăm o evaluare e care face fiecare clauză din S adevărată, dar q falsă.

Programe logice și cel mai mic punct fix

Demonstrație (cont.)

- Fie evaluarea

$$e(p) = \begin{cases} 1, & \text{dacă } p \in X \\ 0, & \text{altfel} \end{cases}$$

Demonstrație (cont.)

- Fie evaluarea

$$e(p) = \begin{cases} 1, & \text{dacă } p \in X \\ 0, & \text{altfel} \end{cases}$$

- Evident, această interpretare face q falsă.

Programe logice și cel mai mic punct fix

Demonstrație (cont.)

- Fie evaluarea

$$e(p) = \begin{cases} 1, & \text{dacă } p \in X \\ 0, & \text{altfel} \end{cases}$$

- Evident, această interpretare face q falsă.
- Arătăm că $e^{+}(P) = 1$, pentru orice clauză $P \in S$.

Programe logice și cel mai mic punct fix

Demonstrație (cont.)

- Fie evaluarea
$$e(p) = \begin{cases} 1, & \text{dacă } p \in X \\ 0, & \text{altfel} \end{cases}$$
- Evident, această interpretare face q falsă.
- Arătăm că $e^{+}(P) = 1$, pentru orice clauză $P \in S$.
- Fie $P \in S$. Avem două cazuri:

Programe logice și cel mai mic punct fix

Demonstrație (cont.)

- Fie evaluarea

$$e(p) = \begin{cases} 1, & \text{dacă } p \in X \\ 0, & \text{altfel} \end{cases}$$

- Evident, această interpretare face q falsă.
- Arătăm că $e^+(P) = 1$, pentru orice clauză $P \in S$.
- Fie $P \in S$. Avem două cazuri:

  1. P este o clauză unitate. Atunci $P \in X$, deci $e(P) = 1$.

Programe logice și cel mai mic punct fix

Demonstrație (cont.)

- Fie evaluarea
$$e(p) = \begin{cases} 1, & \text{dacă } p \in X \\ 0, & \text{altfel} \end{cases}$$
- Evident, această interpretare face q falsă.
- Arătăm că $e^+(P) = 1$, pentru orice clauză $P \in S$.
- Fie $P \in S$. Avem două cazuri:

  1. P este o clauză unitate. Atunci $P \in X$, deci $e(P) = 1$.
  2. P este de forma $p_1 \wedge \ldots \wedge p_n \rightarrow r$. Atunci avem două cazuri:

Programe logice și cel mai mic punct fix

Demonstrație (cont.)

- Fie evaluarea

$$e(p) = \begin{cases} 1, & \text{dacă } p \in X \\ 0, & \text{altfel} \end{cases}$$

- Evident, această interpretare face q falsă.
- Arătăm că $e^+(P) = 1$, pentru orice clauză $P \in S$.
- Fie $P \in S$. Avem două cazuri:

1. P este o clauză unitate. Atunci $P \in X$, deci $e(P) = 1$.
2. P este de forma $p_1 \wedge \ldots \wedge p_n \rightarrow r$. Atunci avem două cazuri:
   - există un p_i, $i = 1, \ldots, n$, care nu este în X. Deci $e^+(P) = 1$.

Programe logice și cel mai mic punct fix

Demonstrație (cont.)

- Fie evaluarea

$$e(p) = \begin{cases} 1, & \text{dacă } p \in X \\ 0, & \text{altfel} \end{cases}$$

- Evident, această interpretare face q falsă.
- Arătăm că $e^+(P) = 1$, pentru orice clauză $P \in S$.
- Fie $P \in S$. Avem două cazuri:

  1. P este o clauză unitate. Atunci $P \in X$, deci $e(P) = 1$.
  2. P este de forma $p_1 \wedge \ldots \wedge p_n \rightarrow r$. Atunci avem două cazuri:
     - există un p_i, $i = 1, \ldots, n$, care nu este în X. Deci $e^+(P) = 1$.
     - toți p_i, $i = 1, \ldots, n$, sunt în X. Atunci $r \in f_S(X) = X$, deci $e(r) = 1$. În concluzie $e^+(P) = 1$.

$\square$

Sistemul de deducție CDP

Corolar

Sistemul de deducție pentru clauze definite propoziționale este complet pentru a arăta clauze unitate:

$$\text{dacă } S \models q, \text{ atunci } S \vdash q.$$

Sistemul de deducție CDP

Corolar

Sistemul de deducție pentru clauze definite propoziționale este complet pentru a arăta clauze unitate:

$$\text{dacă } S \models q, \text{ atunci } S \vdash q.$$

Demonstrație

- Presupunem $S \models q$.
- Atunci $q \in X$, unde X este cel mai mic punct fix al funcției f_S.
- Fiecare aplicare a funcției f_S produce o mulțime demonstrabilă de atomi.
- Cum cel mai mic punct fix este atins după un număr finit de aplicări ale lui f_S, orice $a \in X$ are o derivare.

$\square$

Metodă de decizie

Avem o metodă de decizie *(decision procedure)* pentru a verifica $S \vdash q$:

Metoda constă în:

- calcularea celui mai mic punct fix X al funcției f_S
- dacă $q \in X$ atunci returnăm **true**, altfel returnăm **false**

Metodă de decizie

Avem o metodă de decizie *(decision procedure)* pentru a verifica $S \vdash q$:

Metoda constă în:

- calcularea celui mai mic punct fix X al funcției f_S
- dacă $q \in X$ atunci returnăm **true**, altfel returnăm **false**

Această metodă se termină.
Exercițiu. De ce?

Metodă de decizie

Avem o metodă de decizie *(decision procedure)* pentru a verifica $S \vdash q$:

Metoda constă în:

- calcularea celui mai mic punct fix X al funcției f_S
- dacă $q \in X$ atunci returnăm **true**, altfel returnăm **false**

Această metodă se termină.
Exercițiu. De ce?

Nu acesta este algoritmul folosit de Prolog!

Pe săptămâna viitoare!